

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoP/63/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2119204186
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lucia Mizerová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2119204186.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: Mgr. Lucia Mizerová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a JUDr. Martina Valentová, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: B. W., nar. X.X.XXXX, v konaní zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, so sídlom Trnava, J. Bottu č. 4, dieťa rodičov - matky: Ing. F. W., rod. T., nar. X.XX.XXXX, adresa S., A. M. XX a otca: Ing. F. W., nar. XX.X.XXXX, adresa Q. XXX, o návrhu starej matky Y. T., rod. L., nar. XX.X.XXXX, adresa S., A. M. XX, na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 19P/24/2019-8 zo dňa 19.6.2019 - v časti výrokov I. až III. o nariadení neodkladného opatrenia, t a k t o

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti o nariadení neodkladného opatrenia o úprave styku starej matky s maloletou B. m e n í tak, že návrh starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým rozhodol, že navrhovateľka je oprávnená stretávať sa s maloletou B. každú tretiu sobotu v mesiaci v čase od 10.00 hod. do 17.00 hod. s tým, že maloletú si prevezme a po ukončení styku odovzdá v mieste bydliska otca (výrok I.); otec je povinný maloletú B. na styk riadne a včas pripraviť (výrok II.); neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej o úpravu styku navrhovateľky s maloletou B. (výrok III.) a napokon súd tiež ustanovil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava za procesného opatrovníka na zastupovanie maloletej B. v tomto konaní (výrok IV).

2. Rozhodnutie súd odôvodnil právne aplikáciou ust. § 2, § 363 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) a ust. § 324 ods. 1, 2, 3, § 325 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, 2, § 330 ods. 1, 2, § 331 ods 1, § 332 ods. 1, § 333 zák. č. 160/2016 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ako aj ust. § 25 ods. 1 až 5 Zákona o rodine.

3. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní vychádzal z návrhu starej matky (z matkinej strany), ktorá sa vo veci samej domáha úpravy styku s maloletou B., pričom zároveň podala tiež návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej domáhala dočasnej úpravy styku s maloletou, a to každý tretí víkend v mesiaci od soboty 9.00 hod. do nedele 19.00 hod. a cez letné prázdniny od 22.7.2019 od 9.00 hod. nepretržite do 28.7.2019 do 19.00 hod. dôvodiac, že rodičia maloletej B. žijú oddelene, majú veľmi vážne vzťahové a názorové problémy, sú v rozvodovom konaní, pričom na základe návrhu otca bola maloletá neodkladným opatrením, dňa 30.4.2019 vydaná do jeho starostlivosti, otec tiež podal na matku maloletej trestné oznámenie za týranie maloletej, ktoré konania môžu poškodzovať všestranný rozvoj maloletej, preto maloletá potrebuje mať vo vzťahu blízkych ľudí. Stará matka uvádzala, že pracuje ako detská sestra, s matkou maloletej má veľmi dobrý vzťah a podporuje ju. Pokiaľ rodičia maloletej žili v jednej domácnosti a nebol podaný návrh na rozvod, trávila stará matka s maloletou B. veľmi veľa času, brávala si ju na prázdniny maloletá

navštevovala jej domácnosť kedykoľvek cez týždeň, alebo cez víkendy nepretržite aj na 2 - 3 noci, chodili spolu na výlety za účelom prechádzok, plávania, bicyklovania, korčuľovania, poznávania. Maloletá B. mala vždy silnú citovú väzbu na starých rodičov z matkinej strany a rada k nim chodila. Dňa 30.4.2019 musela matka na základe vydaného neodkladného opatrenia odovzdať maloletú B. otcovi, a to aj napriek veľkému plaču maloletej a prosbám, aby ju nedala k otcovi. Tým dňom otec zásadným spôsobom zmenil režim maloletej a od toho dňa maloletá u starých rodičov nebola. Otec zakázal styk nielen so starými rodičmi ale aj matkou maloletej a povolí styk iba v jeho prítomnosti. Navrhovateľka mala za to, že otec nemá právo takto zasiahnuť do vzťahov maloletej a prerušiť jej kontakty so všetkými ľuďmi, ktorí ju majú radi a na ktorých bola zvyknutá. Hoci je maloletá B. so zreteľom na svoj vek schopná samostatne vyjadriť svoj názor, v prítomnosti otca sa bojí odpovedať, pričom navrhovateľke sa nepozdáva, že sa tak rýchlo zmenilo jej správanie, keď na stretnutiach sa bojí odpovedať, uhýba pohľadom a stále pozerá na otca. Podľa navrhovateľky podal otec z dôvodu rozvodu manželstva účelovo trestné oznámenie na matku maloletej, z dôvodu ktorého môže byť konečné rozhodnutie vo veci zverenia maloletej do osobnej starostlivosti niektorého z rodičov časovo náročné, za ktoré obdobie môžu byť pretrhnuté väzby maloletej na starých rodičov, preto je nevyhnutné, aby práva maloletej k starej matke - navrhovateľke boli upravené aj neodkladným opatrením. Súd prvej inštancie tiež vychádzal z v tom čase neprávoplatného uznesenia Okresného súdu Trnava č. k. 27P/24/2019-49 zo dňa 30.4.2019, ktorým súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil matke maloletej odovzdať maloletú B. do osobnej starostlivosti otca, matku zaviazal povinnosťou platiť na maloletú B. výživné s tým, že neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania o rozvode manželstva a úprave rodičovských práv a povinností k maloletej, prípadne do právoplatného rozhodnutia o úprave rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva; zároveň súd zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia.

4. Na základe uvedeného súd prvej inštancie uzavrel, že návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný, keď vzťahy medzi rodičmi maloletej sú napäté, prebieha rozvodové konanie, maloletá je dočasne zverená otcovi, preto je v záujme maloletej zachovať jej kontakt so starou matkou, ktorá s ňou má silný citový vzťah, maloletá sa s navrhovateľkou pravidelne a často stretávala, maloletá u navrhovateľky bývala počas prázdnin, podnikali spolu rôzne aktivity, pričom v súčasnosti otec maloletej, ktorému je maloletá dočasne zverená rozhodnutím súdu, bráni starej matke v stretávaní s maloletou, resp. povolí styk iba v jeho prítomnosti. Pretrhnutie väzby medzi starou matkou a maloletou B. pritom nie je v záujme maloletej, zvlášť v tomto období, keď vníma a citlivo znáša konfliktný vzťah medzi rodičmi. Preto súd dočasne, do rozhodnutia vo veci samej, upravil styk navrhovateľky s maloletou keď mal za to, že takto upravený styk so starou matkou je za danej situácie, keď nie sú upravené práva a povinnosti rodičov k maloletej, ktorí majú rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa, a keď nebolo vykonané žiadne dokazovanie, dostatočný.

5. Zároveň v súlade s ust. § 30 Občianskeho zákonníka, § 31 ods. 2, 3, 4 Zákona o rodine a § 68 ods. 1 a 2, § 69 a § 117 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ustanovil súd maloletej procesného opatrovníka, ktorý bude zastupovať záujmy maloletej v tomto konaní, a to Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava.

6. Proti tomuto uzneseniu, formálne síce v celom jeho rozsahu, avšak podľa obsahu podaného odvolania, len proti časti jeho výroku, ktorým súd dočasne upravil styk starej matky s maloletou (t. j. nie proti výroku IV. o ustanovení procesného opatrovníka), podal odvolanie otec maloletej, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a konanie o nariadenie neodkladného opatrenia zastavil, prípadne aby súd upravil styk starej matky s maloletou maximálne každú tretiu sobotu v každom nepárnom mesiaci v roku od 13.00 hod. do 16.00 hod. v prítomnosti otca. Ako odvolacie dôvody uviedol tie, ktoré vyplývajú z ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. S napadnutým rozhodnutím nesúhlasil, keď dôvodil, že stará matka nemala s matkou maloletej dobrý vzťah už od doby, kedy sa otec spoznal s jej dcérou na jeseň roku 2008, preto sa aj matka chcela k nemu už v roku 2009 presťahovať. Po narodení maloletej v 9/2010 im svokra ako tak s maloletou pomáhala po zdravotnej stránke. Matka počas materskej študovala vysokú školu v Trnave a veľakrát potrebovala s maloletou pomôcť, avšak svokra vnučku málokedy povarovala s odôvodnením, že pracuje v nemocnici na zmeny. Matka teda často nechávala maloletú počas štúdia v byte vo Q. s otcovou matkou, ktorá bola ochotná ju vždy povarovať. Počas víkendov v sobotu sa počas matkinej materskej staral o dcéru on, nedele trávili spoločne výletmi. Keď mala maloletá 5-6 rokov, matka viackrát prosila starú matku, či by mohla maloletú povarovať, táto však pomohla iba minimálne s odôvodnením, že robí na zmeny a nemôže si hocikedy len tak

službu vymeniť, prípadne že sa stará o manželovu 80-ročnú matku pre jej zlý zdravotný stav. Matka otcovi často s plačom povedala, že sa už starej matke nebude viac doprosovať o pomoc. Postupom času sa vzťah medzi matkou a starou matkou ďalej zhoršoval. Aj po svadbe 14.9.2013, na druhý deň došlo v byte starej matky k incidentu medzi ňou a matkou, kedy stará matka žiadala od matky vrátiť kľúče od bytu s tým, že ju viac nechce u nej vidieť. V septembri r. 2018 vznikol medzi starou matkou a matkou ďalší ostrý spor, ktorý skončil tak, že vlastná dcéra navrhovateľku úplne vylúčila zo svojho života, aj zo života vnučky. Navrhovateľka potom od 9/2018 do 12/2018 vnučku nevidela, až otec prišiel viackrát tajne s maloletou k navrhovateľke, aby sa s vnučkou mohla vidieť. Toto je v rozpore s tvrdením navrhovateľky, ktorá uvádzala, že s matkou maloletej majú veľmi dobrý vzťah a že ju podporuje. Navrhovateľka sa po početných vzťahových problémoch so svojou dcérou začala rozprávať a navštevovať až po prvom pojednávaní rozvodového konania dňa 14.2.2019, kedy svoje správanie úplne zmenila a prestala otca od tohto dátumu kontaktovať. Dovtedy sa so svojou dcérou 5 mesiacov nerozprávala ani nestretávala. Po prvom súdnom pojednávaní sa navrhovateľka spojila s dcérou a začala proti otcovi brojiť. Pokiaľ tiež navrhovateľka uvádzala, že vnučka navštevovala jej domácnosť kedykoľvek v týždni alebo cez víkendy, pravdou je, že maloletá B. bola na návšteve u navrhovateľky počas kalendárneho roka zhruba 3, nanajvýš 4-krát. Takisto tvrdenie, že chodila s vnučkou plávať, bicyklovať a korčuľovať nie je na mieste, pretože plávať a korčuľovať s vnučkou začala chodiť až počas rozvodového konania. Navrhovateľka nepravdivo tvrdí, že vnučka plakala počas toho, ako si otec prišiel 30.4.2019 na základe neodkladného opatrenia pre ňu, pri preberaní maloletej totiž navrhovateľka nebola. Maloletá sa odvtedy s navrhovateľkou viackrát stretla za prítomnosti otca, takže nie je pravda, že otec navrhovateľke bráni v styku s vnučkou. Naopak navrhovateľka konala účelovo a zákerne, keď dňa 17.4.2019 svojej dcére pomáhala pri nedôvodnom odlúčení maloletej B. od svojho otca. O niekoľko dní znova konala účelovo a zákerne, keď počas toho, ako bol otec v práci, prišla so svojou dcérou vysťahovať z bytu vnučkine veci, hračky, dcérine veci, ale i elektrospotrebiče, elektroniku a kuchynské zariadenie a dekorácie bytu. Po týchto dvoch udalostiach sa dobrý vzťah medzi otcom a navrhovateľkou skončil. Otec navrhovateľke umožnil styk s maloletou za jeho prítomnosti, avšak táto sa od začatia rozvodového konania začala neprimerane často domáhať stretávok so svojou vnučkou, ktorá ju v minulosti navštevovala 3-4-krát do roka. Maloletej takéto časté stretávky neboli príjemné, niekedy, keď mala maloletá už dohodnutý program, prosila otca, aby navrhovateľke povedal, že k nej nepríde a nechce tam tak často chodiť. Pokiaľ ide o podané trestné oznámenie, toto otec podal z dôvodu, že matka ani po viacerých jeho upozorneniach nezmenila svoje agresívne a drastické správanie voči maloletej, a to ani v čase začatého rozvodového konania, kedy by svoje správanie k dcére mala už skutočne prehodnotiť. Otcovi bolo po niekoľkých sedeniach u klinického psychológa PhDr. Q. samotným psychológom odporúčané, podať trestné oznámenie na matku. Po domáhaní sa pomoci na ÚPSVaR Trnava, bolo otcovi pánom U. odporúčané podanie trestného oznámenia na matku. Podanie trestného oznámenia na matku teda nebolo účelové. Voči matke bolo dňa 2.4.2019 vyšetrovateľom PZ OKP Trnava pod ČVS: ORP-447/1-VYS-TT-2019 začaté trestné stíhanie za zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) TZ. Maloletá bola vyšetrená znalcom psychológom PhDr. Zuzanou Bielikovou dňa 5.6.2019. Otec zdôraznil, že tým, kto ide meniť obvyklý režim maloletej je samotná navrhovateľka, ktorá sa svojím návrhom domáha stretávok s maloletou každý tretí víkend v mesiaci napriek tomu, že za posledné roky sa s vnučkou stretávala nanajvýš 3 až 4-krát do roka. Ak by stará matka poznala vnučkino myslenie a potreby, tak by nenavrhovala stretávky v čase ako uvádza v návrhu, pretože dcéra už 2 roky navštevuje súkromnú základnú umeleckú školu Pablo v Trnave v pravidelnom čase - každý piatok od 16.30 hod. do 18.45 hod. Preto nie je starou matkou navrhovaný spôsob a miesto prebratia vnučky vôbec možný. Ak by navrhovateľka dobre poznala potreby maloletej, nepriniesla by jej na stretávku čokoládový keksík, pretože maloletá má na čokoládu silnú alergiu. Otec tiež uviedol, že navrhovateľku viackrát prosil o pomoc, keď zistil, že matka sa drastickým spôsobom správa k maloletej, tá však pomoc odmietla. Z toho je podľa otca zrejmé, že vyjadrenie navrhovateľky, že pre maloletú je dôležité, aby počas konaní rodičov mala blízku osobu, v ktorej bude mať oporu, ako je navrhovateľka, je absurdné a nepravdivé, pretože táto svojej vnučke nepomohla ani v čase, keď ju otec o pomoc prosil v čase, keď ju vnučka najviac potrebovala. Otec tiež odmietol, že by maloletá menila svoje správanie. Naopak uviedol, že za posledné 2 mesiace, počas ktorých je v jeho starostlivosti, začala konečne byť kľudnejšia, nadobudla pocit istoty, stratil sa pre ňu dovtedy typický pohľad do neznáma, je veselá a opäť hravá. Keďže stará matka prichádza na styk s matkou, stretávanie funguje a dočasná úprava nie je nevyhnutná, dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia nebol. Podľa otca ide len o spôsob, ako sa má dostať k dcére matka a nie stará matka, aby bola matka s dcérou sama, čo je však pre dcéru hrozbou. Napadnuté rozhodnutie tak dostatočne nereflektuje záujem maloletej spočívajúci v potrebe ochrany maloletej pred možnými atakmi matky, ktorej by styk s maloletou umožnila stará matka.

7. Navrhovateľka odvolací návrh nepodala, k odvolaniu otca podala písomné vyjadrenie, v ktorom uviedla, že s odvolaním otca nesúhlasí, nakoľko jej vzťah s matkou bol dobrý, až na menšie nedorozumenia, aké sú medzi matkou a dospelávajúcou dcérou bežné. Vzťah starej matky s matkou začal byť problémový, až keď sa zoznámila s otcom, ktorý je takmer o 13,5 roka starší, pričom dcéra napriek dohováraniu starej matky odišla za svojou láskou. Po oznámení matky že je tehotná, jej prisľúbila pomoc. Pred pôrodom boli s matkou nakúpiť výbavu pre dieťa, na ktorú stará matka prispela nemalými prostriedkami a zafinancovala tiež kočík. S matkou chodila tiež na poradňu, bola tiež pri pôrode maloletej, maloleťu často varovala. Otcovi to však bolo málo, vyjadroval sa, že stará matka maloleťu varuje len vtedy, keď jej to vyhovuje, avšak práca na zmeny a cez víkend starej matke nedovoľovala venovať sa maloletej častejšie. Maloleťu ešte častejšie začali varovať od roku 2013, kedy sa mladšej dcére S. na rodila dcéra A., S. bola na materskej, takže keď B. nemohla varovať stará matka, varovala ju S., ktorá je jej krstnou mamou. V tom čase si veľa navzájom pomáhali. Stará matka priznala, že keď mala maloleťu 5-6 rokov chodila sa starať o manželovu 80-ročnú matku, avšak B. nebola prekážkou, chodievala sa tam tiež hrať, aj si opekať. Problémom bolo obdobie, kedy bolo treba ísť s touto babkou k lekárovi a začalo sa jej zhoršovať zdravie, čo bolo cca január 2016 - jún 2016, kedy manželova matka zomrela. Otec sa však nemôže hnevať, že vtedy vnučku nevarovali. Incident po svadbe otca a matky, ktorý otec spomínal sa odohral medzi matkou a jej sestrou, ktorý aby sa nehádali, stará matka vyriešila najlepšie ako vedela. Neznamená to, že matku preto neľúbia. Aj v roku 2018 bol medzi starou matkou a matkou spor, avšak s matkou si všetko vysvetlili, odvtedy sa normálne stretávajú a nie je pravda, že sa stretli až po prvom pojednávaní. Avšak stará matka prišla otcovi na veľa manipulácií a klamstiev. Nie je pravdou, že maloleťu k nim chodila iba 3-4-krát do roka, dokonca boli aj s B. rodičmi spolu na dovolenke v r. 2011 a v r. 2014 a len s maloleťou boli v r. 2017 na dovolenke v Turčuku. B. sa s celou rodinou stretávala bežne a rada. Je pravdou, že dňa 30.4.2019 stará matka pri preberaní maloletej nebola prítomná, avšak matka jej zavolať, keď si otec prišiel pre maloleťu a pýtala sa jej, čo má robiť, že maloleťu plače. Stará matka nesúhlasila ani s ostatnými obvineniami otca v podanom odvolaní. Uviedla, že stretnutia, o ktorých otec uvádza, že umožnil stretnutie starej matky s maloleťou, boli stretnutia dohodnuté s jej matkou, takže nie je pravdou, že by starej matke vyhovel. Stretnutia umožnila starej matke iba matka, aj keď len v rámci obmedzených možností. Trestné stíhanie, ktorým sa otec oháňa, je vedené voči neznámemu páchatelovi, matke nebolo vznesené obvinenie. Stará matka pozná vnučkino myslenie aj potreby, nemá problém si ju prísť prevziať kamkoľvek. Čokoládový keksík, ktorý maloletej priniesla, nepriniesla schválne ale delila sladkosti dvom vnučkám do balíčkov, je možné, že omylom dala B. A. čokoládový keksík. Vie, že B. má alergiu na čokoládu. Bola s ňou aj u alergológa, i u obvodného lekára. Vždy, keď bola maloleťu v nemocnici, stará matka bola za nimi. Uviedla, že sa nedomáha často stretávk, svoje nároky skresala, ale keď je maloleťu u nich, venujú sa jej naplno, hrajú sa spoločenské hry, kreslia, kúpu sa v bazéne, chodia na výlety, aj sa s ňou učia. Stávalo sa, že si išli zobrať maloleťu k rodičom, keď sa v noci hádali. Maloleťu potom u nich trávila aj niekoľko dní. Neodkladné opatrenie je spôsob, ako sa stará matka a jej manžel chcú dostať ku svojej vnučke. Stará matka neverí, že sa maloleťu s ňou a s jej rodinou už nechce stretávať. Poukázala tiež na to, že otec nariadené neodkladné opatrenie o úprave styku starej matky s maloleťou nerešpektuje, ani jej neposkytol náhradný termín. Preto stará matka na svojom návrhu trvá, keďže sa domnieva, že ak by otec mohol, tak jej vnučku viac neukáže.

8. Matka a procesný opatrovník odvolací návrh nepodali, k odvolaniu otca sa písomne nevyjadrili.

9. Ďalšie vyjadrenia účastníci v odvolacom konaní nepodali.

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/ CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom pripustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre zmenu uznesenia v napadnutej časti podľa § 388 CSP spôsobom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia.

11. Nakoľko odvolanie otca smeruje iba proti časti výroku napadnutého uznesenia, ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bol upravený styk starej matky s maloletou (výroky I. až III.), je vo zvyšnej časti o ustanovení procesného opatrovníka maloletej uznesenie súdu prvej inštancie právoplatné a nepodlieha prieskumu odvolacieho súdu.

12. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s prihliadnutím na skutočnosti osvedčené obsahom spisu, odôvodnenie preskúmaného uznesenia i argumenty otca predstreté v odvolacom konaní a vyjadrenie starej matky, bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vecne správne pokiaľ mal za dôvodné neodkladným opatrením upraviť styk starej matky s maloletou v určenom rozsahu.

13. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Podľa § 324 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie (ods. 1). Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd (ods. 2). Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (ods. 3).

15. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V ods. 2 pod písm. a) až h) zákon iba demonštratívne vymenúva možné obsahy neodkladných opatrení.

16. Podľa § 326 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha (ods. 1). K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva (ods. 2).

17. Podľa § 328 ods. 1 CSP ak súd nepostupoval podľa § 327 (teda neodmietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia neobsahujúci predpísané náležitosti, alebo ako nezrozumiteľný alebo neurčitý), nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. Podľa ods. 2 o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) rozhodne súd do 24 hodín od doručenia návrhu. Podľa ods. 3 uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je súd povinný písomne vyhotoviť a odoslať.

18. V zmysle § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Podľa ods. 2 pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

19. V čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

20. V čl. 24 Charty základných práv Európskej únie ods. 2 je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Podľa ods. 3 každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

21. V zmysle čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

22. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

23. V zmysle čl. 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

24. Podľa § 36 ods. 2 Zákona o rodine, ak manželstvo, z ktorého pochádzajú maloleté deti, zaniklo smrťou alebo vyhlásením jedného z manželov za mŕtveho a ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, môže súd na návrh upraviť styk maloletého dieťaťa s blízkymi osobami zomrelého manžela alebo manžela, ktorý bol vyhlásený za mŕtveho. Ustanovenie § 25 sa použije primerane.

25. Civilný mimosporový poriadok obsahuje vo svojej Tretej časti iba Niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach, preto sa použijú aj na neodkladné opatrenia v nesporovom konaní všeobecné ustanovenia Civilného sporového poriadku o neodkladných opatreniach, ktorý vo svojom ustanovení § 325 ods. 2 obsahuje iba demonštratívny výpočet možných typov neodkladných opatrení. Vzhľadom na uvedené je teda možné nariadiť neodkladné opatrenie aj iného obsahu, ako vypočítava Civilný sporový poriadok, a teda aj iné neodkladné opatrenia ako výslovne upravuje Civilný mimosporový poriadok.

26. Neodkladné opatrenie možno nariadiť z dvoch dôvodov, a to ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V zmysle ustanovenia § 326 ods. 1 Civilného sporového poriadku, potom ďalšími predpokladmi nariadenia neodkladného opatrenia sú osvedčenie dôvodnosti a trvania uplatneného nároku a preukázanie odôvodnenosti potreby neodkladnej úpravy pomerov alebo obavy z ohrozenia exekúcie. Súd o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhoduje spravidla bez výsluchu a vyjadrenia strán, resp. účastníkov a bez nariadenia pojednávania, a to vzhľadom na charakter tohto procesného inštitútu.

27. Pritom platí, že v zmysle vyššie citovaných ustanovení Charty základných práv aj Dohovoru o právach dieťaťa, najlepší záujem dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri akomkoľvek rozhodovaní súdu vo veciach týkajúcich sa maloletých detí, teda i pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia, i keď to CSP už výslovne v § 324 a nasl. neuvádza.

28. Nariadením neodkladného opatrenia účastník nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí a zvyčajne pre krátkosť času ani nemôže zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí vždy byť dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že je nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Nariadenie neodkladného opatrenia v každom prípade podľa cit. § 325 ods. 1 CSP vyžaduje splnenie podmienky, že je daná potreba bezodkladne upraviť pomery (alebo danosť obavy, že exekúcia bude ohrozená). Takáto potreba je daná naliehavosťou situácie, v ktorej vyčkávanie až na prípadné konečné rozhodnutie (vydané po riadne vykonanom dokazovaní) nemusí byť únosným, pretože by zdržanie spôsobené potrebou zachovania všetkých (vč. procesných) postupov v konaní o veci mohlo viesť k ujme, ktorú by neskôr šlo len ťažko (ak vôbec) odvrátiť. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je potom z uvedeného pohľadu prioritným záujmom vytvorenie, resp. za určitých okolností i obnovenie podmienok pre riadny a bezproblémový

vývin dieťaťa. Tomuto cieľu je na jednej strane podriadená len obmedzená viazanosť súdu v konaniach návrhmi ich účastníkov (čo sa prejavuje v tom, že súd nemusí a často dosť dobre ani nemôže akceptovať práve riešenie problému predstreté tým či oným účastníkom konania, ale je povinný sa v tomto smere riadiť výlučne záujmom dieťaťa), na druhej strane i postup pri dokazovaní v takýchto konaniach. Tu totiž súd na rozdiel od tzv. sporového konania (ktoré je ovládané zásadou zodpovednosti účastníkov za jeho výsledok a kde je tak v značnej miere na procesnej aktivite účastníkov, čo sa v konaní preukáže a s akým výsledkom následne konanie skončí) je povinný i bez návrhu vykonávať všetky dôkazy potrebné na riadne objasnenie skutkového stavu bez ohľadu na to, či ich účastníci navrhli alebo či v tomto smere ostali nečinnými. I v rámci konaní začateľných aj bez návrhu (do ktorej skupiny patrí vo všeobecnosti skupina konaní vo veciach starostlivosti súdov o maloleté deti a špecificky aj konkrétne konanie) však okrem toho treba vidieť nezanedbateľné rozdiely medzi konaním vo veci a konaním o neodkladných opatreniach. Hoci v konaní o neodkladnom opatrení postačuje na vydanie rozhodnutia (na rozdiel od konania vo veci samej) i len osvedčenie skutočností preň významných (kým v konaní o veci je naopak potrebným preukázanie spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti), táto výhoda však má aj svoju druhú stranu, ktorou je relatívne zvýšená miera zodpovednosti navrhovateľa neodkladného opatrenia najmä za osvedčenie nevyhnutnosti navrhovanej dočasnej úpravy pomerov. Je to tak i preto, že už krátkosť zákonom ustanovenej lehoty na nariadenie neodkladného opatrenia na základe návrhu účastníka (tu 30 dní od doručenia návrhu podľa § 328 ods. 2 CSP), prakticky vylučuje akékoľvek podstatnejšie vloženie sa súdu do problému než to, že sa overí spoľahlivosť navrhovateľom predložených podkladov a ich dostatočnosť pre navrhované riešenie. Tým sa práve konanie o neodkladnom opatrení vydávanom na návrh v konaniach zahájiteľných i bez návrhu líši nielen od konania vo veci (kde vykonávanie dokazovania súdom bez ohľadu na aktivitu účastníkov spravidla poskytuje dostatočný priestor pre zistenie všetkých rozhodujúcich skutočností), ale aj od konania o prípadnom neodkladnom opatrení vydanom bez návrhu samotným súdom, v ktorom sa lehoty zhora neuplatnia.

29. Z dosiaľ osvedčeného ako to vyplýva z obsahu spisu, maloletá B. nar. X.X.XXXX je dieťaťom rodičov, ktorí sú aktuálne v rozvodovom konaní, pričom sú medzi nimi vážne nezhody. Stará matka sa z tohto dôvodu domáha úpravy styku maloletej s ňou, a to nielen návrhom vo veci samej, ale aj formou nariadenia neodkladného opatrenia, a to najmä s ohľadom na tú skutočnosť, že maloletá bola neodkladným opatrením Okresného súdu Trnava č. k. 27P/24/2019-49 zo dňa 30.4.2019 dočasne zverená do osobnej starostlivosti otca, pričom podľa vyjadrení starej matky jej otec stretávanie sa s maloletou neumožňuje, pričom stará matka má za to, že by to maloletej mohlo privodiť ujmu. Odvolací súd mal obsahom spisu osvedčené, že vzťah medzi rodičmi je konfliktný, pričom stará matka a otec nemajú na stretávanie sa starej matky s maloletou rovnaký názor a nevedia sa bezproblémovo dohodnúť, pričom v záujme zabezpečenia bezproblémového vývinu maloletého dieťaťa a stabilizácie jeho výchovných pomerov, je v jeho záujme rozvíjanie jeho väzieb aj so starými rodičmi.

30. Avšak odvolací súd zistil, že uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoP/62/2019-168 zo dňa 26.8.2019, krajský súd zmenil uznesenie Okresného súdu Trnava č. k. 27P/24/2019-49 zo dňa 30.4.2019 v časti zverenia maloletej tak, že uložil otcovi maloletej, aby ju odovzdal do osobnej starostlivosti matky, upravil tiež styk otca s maloletou a jeho vyživovaciu povinnosť k maloletej a návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Toto uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 29.8.2019.

31. Z toho vyplýva, že vzhľadom na právoplatné uznesenie krajského súdu 11CoP/62/2019-168 zo dňa 26.8.2019, v danom prípade pominula potreba bezodkladnej úpravy pomerov medzi starou matkou a maloletou, keď stará matka sa úpravy tohto styku domáhala vo vzťahu k otcovi maloletej, ktorý jej styk s maloletou neumožňoval. Maloletá však už nie je dočasne zverená otcovi, ale bola zverená neodkladným opatrením do osobnej starostlivosti matke, s ktorou má stará matka podľa jej tvrdení veľmi dobrý vzťah, matka jej stretávanie s maloletou umožňuje, preto naliehavá potreba na úprave styku starej matky s maloletou daná aktuálne nie je.

32. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o nariadení neodkladného opatrenia, s použitím ust. § 388 CSP zmenil tak, že návrh starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

33. Vzhľadom na to, že sa jedná o konanie o neodkladnom opatrení, ktoré nie je neodkladným opatrením vo veci samej, rozhodne o nároku na náhradu a o výške trov konania o nariadenie neodkladného

opatrenia, včítane trov tohto odvolacieho konania, zmysle ust. § 58 CMP, súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým sa predmetné konanie bude končiť, a to v rozhodnutí podľa § 334 alebo § 337 ods. 3 CSP, prípadne v konečnom rozhodnutí v konaní vo veci samej.

34. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).